

kol, Sayın Hatiboğlu, ve Sayın Görentaş - ki imzalar tamamlandı - onun dışında; Sayın Öncel'in, Sayın Yardımcı'nın, Sayın Karaçorlu'nun ve Sayın Akça-el'in açık oylama istemi var.

Değerli arkadaşlarım, açık oylama işlemi İçtüzüğümüz, İçtüzüğün işaretle oylama emri vermediği hususlarda ancak kullanılabilir yol olarak önerdiği

için, bu önergeyi işleme koyamıyorum efendim. (A. P. sıralarından «Bravo» sesleri)

ÖMER NAİMİ BARIM (Elâzığ) — Emir mi aldım locadan? (C. H. P. sıralarından «Otur yerine» sesleri)

ÖMER NAİMİ BARIM (Elâzığ) — Yedek parçacılar, montajcılar sizi.

III. — YOKLAMA

BAŞKAN — Önergeyi iş'ari oylarınıza sunmak isterken, Sayın Asiltürk, Sayın Aksoy, Sayın Hatiboğlu, Sayın Battal, Sayın Barım, Sayın Arıkan, Sayın Zararsız, Sayın Aytaç, Sayın Yardımcı, Sayın Cumalıoğlu, Sayın Buz ve Sayın arkadaşlarım, ki, 10 arkadaşımı ikmal ettim. Bu değerli arkadaşlarımız «çoğunluk yoktur» iddiasındalar, mecburum yoklama yapmaya.

Değerli arkadaşlarım, yoklamayı elektronik cihazla yapacağım efendim. Lütfen, ışıklarınız yanıncı beyaz düğmelerinize basınız efendim.

Yoklamaya katılmayan sayın üye var mı efendim?..

MEHMET BOZGEYİK (Gaziantep) — Var Sayın Başkan.

BAŞKAN — Lütfen katılımınız efendim.

HÜSEYİN ABBAS (Tokat) — Sayın Başkan, bu anahtarlar çalışmıyor.

BAŞKAN — Anahtarları çalışanlar kâfi efendim. (Yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Yoklamaya katılmayan sayın üye var mı efendim?.. Yok. Yoklama işlemi bitmiştir.

ŞENER BATTAL (Konya) — Biz yoklamaya katılmadık Sayın Başkan, ad okuyarak yoklama yapın, aksi halde yoklamada bulunmamış sayılacağız.

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım, ben size bir şey söyleyeyim. İzin verirsiniz, bu isteminiz...

ÖMER NAİMİ BARIM (Elâzığ) — Sana itimat etmiyoruz Sayın Başkan;

BAŞKAN — Efendim, bana itimat etmeyebilirsiniz. O ayrı bir şey, bu şahsî bir görüştür, saygı duyarım.

Sayın Barım, bu yoklamalardan kasıt, görüşmeler için yeterli çoğunluğun sağlanıp sağlanamayacağı hususudur, çoğunluğun var olup olmadığı hususudur. Öntimdeki cihazda, halen 290'a yakın arkadaşımızın Genel Kurul salonunda bulunduğu anlaşıyor. Öyle olunca, rica ediyorum, illâ bir itirazda bulunmak için itirazda bulunulmaz.

Değerli arkadaşlarım, yaptığım yoklama sonucunda Genel Kurul salonunda 285 sayın üyenin bulunduğu saptanmıştır. Çoğunluğumuz var efendim.

Sayın arkadaşlarım, önergeyi okuttum...

ÖMER NAİMİ BARIM (Elâzığ) — Sayın Başkan, oylama neticesini ilân edin. Oylama sonucu duvara yazılsın efendim.

BAŞKAN — Bu itirazlar evvelce yapıldı. Hiç heyecanlanmanıza gerek yok, bakın ben heyecanlanmıyor muyum? (M.S.P. sıralarından gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

MEHMET BOZGEYİK (Gaziantep) — Sayın Başkan, netice alınmadı. Düğmeler çalışmıyor, vicedansızlık yapıyorsunuz.

ÖMER NAİMİ BARIM (Elâzığ) — Bunu yapamazsınız Sayın Başkan.

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım, önergeyi okuttum. Önergeyi Yüce Heyetin onayına sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VII. — GÖRÜŞÜLEN İŞLER

1. — Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 nci maddesinin değiştirilmesine dair İçtüzük teklifi ve Anayasa Komisyonu raporu. (2/810) (S. Sayısı : 522 ve 522'ye 1 nci ek) (1)

(1) 522 ve 522'ye 1 nci ek S. Sayılı basmayazılar tutanağa eklidir.

BAŞKAN — Sayın arkadaşlarım, Genel Kurulun aldığı karar gereğince, gündemimizin kanun tasarı ve teklifleriyle komisyonlardan gelen diğer işler bölümünün 147 nci sırasındaki 522 Sıra Sayılı Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 nci maddesinin değiştirilmesine dair İçtüzük teklifinin görüşmelerine geçiyoruz. Lütfen İdareci Üye arkadaşımız ve Komis-

yon Başkanı arkadaşımız yerlerini alsınlar efendim. (M.S.P. ve D.P. sıralarından şiddetli gürültüler)

İÇİŞLERİ BAKANI OĞUZHAN ASILTÜRK (Ankara) — Önerge ne oldu Sayın Başkan?

BAŞKAN — Sayın Asiltürk, arzı cevap edeyim efendim, (Gürültüler)

Sayın Asiltürk, bu size cevap vermeme mani değil efendim.

Diyoruz ki: «Kıbrıs davasının müzakereleri ile âcıl olarak ortaya çıkan olağanüstü mesele hakkında hükümet adına söz istiyorum.»

Şimdi, ben size bir şey söyleyeyim Sayın Asiltürk...

MEHMET BOZGEYİK (Gaziantep) — Çok mühim, hayati mesele. Masonlar Kıbrıs'ı veriyor.

BAŞKAN — Bu isteğiniz bir defa madde ile ilgili değil bir. İkincisi, bir gündem dışı söz istemini ihtiva etmektedir; bundan sonraki birleşimlerde isteğiniz tetkik edilecek efendim.

Teşekkür ederim.

MEHMET BOZGEYİK (Gaziantep) — Masonlar Kıbrıs'ı satıyor, Kıbrıs hakkında açıklama yap-sın, söz verin.

BAŞKAN — Efendim rica ediyorum, siz hararet buyurmayın, heyecanlanmayın, lütfen oturun; müzakerelere salimen, selâmetle devam edelim.

İÇİŞLERİ BAKANI OĞUZHAN ASILTÜRK (Ankara) — Sayın Başkan iki önerge verdim, diğeri ne yaptınız?

BAŞKAN — İkinci önergeniz geldiğinde onu da cevaplarım efendim.

Değerli arkadaşlarım, Komisyon raporunun okunup okunmamasını onayımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir, okutulmayacaktır efendim.

ŞENER BATTAL (Konya) — Yoklama istiyoruz Sayın Başkan. (M.S.P. sıralarından «Yoklama, yoklama» sesleri)

BAŞKAN — Teklifin tümü üzerinde, Millî Selâmet Partisi Grubu adına Sayın Yâsin Hatiboğlu; Demokratik Parti Grubu adına Sayın Cevat Önder söz isteminde bulunmuşlardır.

Kişisel olarak; Sayın Ali Sanlı, Sayın Etem Kılıçoğlu, Sayın Hasan Tosyay ve Sayın Yâsin Hatiboğlu (ayrıca kişisel olarak) söz istemişlerdir.

Sayın Yâsin Hatiboğlu, Millî Selâmet Partisi Grubu adına buyurun efendim.

ŞENER BATTAL (Konya) — Gizli oturum talep ediyorum. Önemli bir ihbar aldım, açıklayacağım. (C.H.P. ve A. P. sıralarından gürültüler)

Önemli bir ihbar aldım açıklamazsam sonu kötü olabilir.

Şahsım adına gizli Oturum talep ediyorum.

Sayın Başkan, bomba ihbarı aldım, açıklama yapmam lâzım. Basın duymasın, gizli oturum istiyorum. (A.P. ve C.H.P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Söz verdim efendim... Bir dakika efendim, cevaplayayım. (M.S.P. sıralarından gürültüler) Hiç heyecan göstermeyin Sayın Battal...

ŞENER BATTAL (Konya) — Mecliste bomba olduğu hakkında telefonla bilgi aldım, bundan doğacak mesuliyet size aittir... (Gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Battal, rica ediyorum oturun lütfen. Oturun efendim, istirahat buyurursanız da cevaplarım ben.

ŞENER BATTAL (Konya) — Sayın Başkan, bomba ihbarı aldım ama ben.

BAŞKAN — İdareci arkadaşlarımı uyarırım ben, o önemli değil... İdareci arkadaşlarıma lütfen bir milletvekili olarak haber verin, tedbir alsınlar efendim. (C.H.P. sıralarından gürültüler, M.S.P. sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlarım, «Gerekçesini sözlü olarak açıklamak istiyorum» diyor 15 sayın üye arkadaşımız ve «kapalı oturum» isteminde bulunuyorlar. Bu konunun da halledilmesi lâzım geldiği kanaatini taşıyorum.

Değerli arkadaşlarım, biraz evvel, ki bu konu görüşülürken Millî Selâmet Partisi Grubu adına Sayın Süleyman Arif Emre arkadaşımız «kapalı oturum» isteminde bulundu, geniş geniş gerekçeleri açıkladı ve Yüce Heyetiniz de, bu konuda kapalı oturum yapılmaması gereği hususunda aşağı - yukarı büyük bir çoğunlukla karar verdi.

Şimdi, bir ikinci «kapalı oturum» istemi konusunda ben bir önemli madde kabul etmiyorum bu hususu ve bu önergeyi işleme koymuyorum. (A.P. ve C.H.P. sıralarından, «Bravo» sesleri, alkışlar)

Millî Selâmet Partisi Grubu adına Sayın Yâsin Hatiboğlu, buyurun efendim.

Tümü üzerinde söz süreniz 20 dakikadır efendim.

M.S.P. GRUPU ADINA YÂSİN HATİBOĞLU (Çorum) — Muhterem Başkan, değerli arkadaşlarım; bugün cidden talihsiz bir oturumun içerisindeyiz. (A.P. sıralarından «Bir daha gelemeyecek-sin» sesleri)

Kimin gelip kimin gelmeyeceğini millet kararlaştıracaktır. Bu mevzuda endişe izhar eden arka-

daşlarım tavsiyem şudur: Endişeleri yerindedir; gelmeyeceklerdir, ama giderayak hiç olmazsa, hukuka, Parlamento adabına, geleneklere riayet etmelidir. Yani, yarı arkasından Parlamentonun herhangi bir üyesi dememelidir ki:

«Ne kendi eyledi rahat, ne halka verdi huzur,

Yıkıldı gitti Parlamentodan, dayansın ehli kurbur: demesinler.

Muhterem arkadaşlarım, şimdi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesini konuşuyoruz, bunun müzakeresini yapmak istiyorum. Bana sorarsanız, İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin veya 1 nci maddesinin, 100 ncü maddesinin değiştirilmesinin hiç bir faydası yok. Lüzumu yok müzakereye, lüzumu yok değiştirmeye. Niye? Ne yapacaksınız bu İçtüzüğü? Hamail gibi lüzumu koyunuzda mı taşıyacaksınız? Nerede tatbik edilecek bu? Nerede 60 ncı madde? Sayın Başkan bize İçtüzük dersi vermeye kalkıyor buradan.

SERVET BAYRAMOLĞU (İstanbul) — Verdi de, verdi de.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Allah'a şükür verdi, ben tekrar ediyorum. İçtüzüğü'nün 60 ncı maddesinin birinci fıkrasındaki «verebilir» tabiri ihtiyari bir ifadedir. 60 ncı maddenin ikinci fıkrasındaki tabir «verir», amir hükümdür. Eğer bir insan Meclis kürsüsünü...

BAŞKAN — Sayın Hatiboğlu, Sayın Hatiboğlu... (M.S.P. sıralarından gürültüler)

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Buyurun.

BAŞKAN — Baştan anlaşmazlığa düşmeyelim.

ÇALIŞMA BAKANI ŞEVKET KAZAN (Kocaeli) — Sizden bahsediyor, niye müdahale ediyorsun? (M.S.P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Çok rica ediyorum efendim, çok rica ediyorum. Bu Meclisi ben yönetiyorum Sayın Kazan.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Sayın Başkan, İçtüzük müzakeresi yapıyoruz burada.

BAŞKAN — Sayın Hatiboğlu, Sayın Hatiboğlu.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Buyurun.

BAŞKAN — Size, İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilip değiştirilmemesi hususundaki konu ile ilgili olarak tümü üzerinde söz verdim; Millet Meclisini yöneten Başkanın, Tüzüğü'nün 60 ncı maddesini uygulama biçimiyle ilgili olarak söz vermedim. Rica ediyorum, karşılıklı birbirimizi incitmeyelim ve konu içerisinde kalalım.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Sayın Başkan, bırak incitmeyi, incitme hududu kalmadı; kırdınız, hurdahaş ettiniz. Hangi incitmeden bahsediyorsunuz? (M.S.P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

BAŞKAN — Eh, bir görüştür efendim.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Hangi incitmeden bahsediyorsunuz? (M.S.P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar) Hurdahaş ettiniz, hukuku hurdahaş ettiniz. Hangi incitmeden söz ediyorsunuz? Onu görüşüyoruz.

ÇALIŞMA BAKANI ŞEVKET KAZAN (Kocaeli) — Hepsini yıktı.

BAŞKAN — Sakin olun Sayın Hatiboğlu, sakin olun.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Başka tür lü konuşma imkânı vermediniz.

BAŞKAN — Sakin olun Sayın Hatiboğlu.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Hayır, burada hukuku konuşacağız, Sayın Başkan, burada hukuku konuşacağız.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI ABDÜLKERİM DOĞRU (Kars) — Onların hukukî görüşü nasıldır millet görüyor; o ona pas veriyor, o ona..

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Siz 60 ncı maddede söz verseydiniz, dilediğimizi düşündüğümüzü, Tüzük anlayışımızı ve 60 ncı maddenin tefsirini arz edecektik. Bu fırsatı vermediniz. Şimdi Tüzük konuşuyoruz burada, şimdi geleceğin nizamını konuşuyoruz, şimdi Anayasanın Parlamenteoya yüklediği vazifeyi ifa zımında uyacağı kaideleri konuşuyoruz. Bugün kılıç iki tarafa çalınıyor, yarı tuttuğunuz kabza da kesecektir elinizi. Bunun mücadelesini veriyoruz burada. Ne dersiniz deyin, Tüzük konuşuyoruz burada, konuşmaya devam edeceğiz. (M.S.P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

Muhterem arkadaşlarım, benim endişem şu, Yüce Parlamentodan istirhamım şu: «Niye zahmet buyurup Tüzük değiştiriyorsunuz» diyorum. Yanlış bir sual mi? Niye değiştiriyorsunuz?..

İSMAİL HAKKI BİRLER (Tokat) — Sizin yüzünüzden.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Ha, bizim yüzümüzden öyle mi? Bakın sizi kurtarmak için ter kana batıyoruz burada. Hukuku kurtarmak için ter kana batıyoruz burada.

İSMAİL HAKKI BİRLER (Tokat) — Allah razı olsun.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Sayın Birlere, şahsınızla hürmetim sonsuzdur, biliyorsunuz.

İSMAİL HAKKI BİRLER (Tokat) — Karşılıklı karşılıklı.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Ama sizi kurtarmak için de 75'te çok gayret ettik, biliyorsunuz. (M.S.P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

İSMAİL HAKKI BİRLER (Tokat) — Ziyade olsun, kendinizi kurtarın yeter.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, İktidârın değiştirilmesine gerek yok dedik. İktidâr çığnenecek mevaddan olduktan sonra diyorum, bir İktidâr değişikliği yeni çığnemele-re, yeni ortadan kaldırmalara fırsat verdikçe, yeni kanun ve hukuk katilleri türeyecektir; hukuk katillerinin sayısı artmasını istiyoruz, mücadelelerimiz bu. Bu çığneyiş, bu hukuku yoka sayış burada başlamadı, komisyonda başladı. 93 nci maddenin mutlaka değişmesi lâzım mıydı? Lâzım ise usulî var bunun. Niye, milletin büyük bir ehemmiyetle beklediği, Türkiye'deki anarşik hadiselerin bertaraf edilmesi için, okula çocuk gönderen ananın kalbinin çarptığı bir mesele vardı, Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanun Tasarısı, niye Danışma Kurulunda engellediniz? Niye Anayasamın, niye İktidârın bu hükmünü kullanmadınız?

İSMAİL HAKKI BİRLER (Tokat) — Siz kullanacaktınız.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Cumhuriyet Halk Partisine bu mevzuda bir diyeceğimiz yoktur. Niye yoktur? Çünkü o, başından beri Devlet Güvenlik Mahkemesine karşıdır. Niye diyeceğimiz yoktur? Çünkü, bu karışık ortamda «acaba çıkarınız, kârınız olur mu?» hesabı içerisinde de, onun için diyeceğimiz yoktur.

Bizim bu bapta sözüümüz, yukarıda gensorular, ellerini öpmek üzere olan Adalet Partisinedir sözüümüz.

Devlet Güvenlik Mahkemesinde hani samimî çaba sarf ediyordunuz? Niye 53'ü çalıştırmadınız? Niye, Danışma Kurulu olmadan meseleler hallediliyor idi de, Devlet Güvenlik Mahkemesi, yani esnafın dükkânını açarken güven duymasını, çocuğunun çantasını aldığı zaman güven duymasını, ananın çocuğunu dualadığı zaman güven duyması, babanın çocuğunu beklediği zaman güven duymasını temin edecek Devlet Güvenlik Mahkemesi Kanunu için neden çalıştırmadınız bu İktidârı? Bu kadar «alicengiz» oyunu dönebiliyordu da, niye döndürmediniz?

MEHMET BOZGEYİK (Gaziantep) — Milletin evladının ölümünden onlar oy alacaklar.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım aynı oyun maatteessüf Anayasa Komisyonunda da cereyan etti. Sayın Anayasa Komisyonu Başkanı 46 senelik kamu hizmetinin gölgesine sığındı orada, «Ben 46 yıllık kamu görevlisiyim» dedi. Neye ifade ederdi? Sayın Anayasa Komisyonu Başkanı gelir burada cevap verir. Ben Komisyon üyesiyim, muhalefet şerhim vardır. 46 senelik kamu görevine dayanmak, burada işlediği suçu bertaraf edemez. Anayasa Komisyonu üyesi olarak konuşuyorum, Sayın Başkan gelir buradan cevap verir. Kendisinden ısrarla söz istedim, söz talebim oldu, söz verdi; uzun mücadeleden sonra söz verdi; konuşmama devam ederken, kifayeti müzakere takriiri ile sözümü kesti. Hiç bir hukuk düzeninde görülmemiştir. Şimdi bana endişe doğdu; acaba Anayasa Mahkemesindeki kararları verirken de bu kadar hukuk şinası mı davrandı?..

OĞUZ AYGÜN (Ankara) — Ayıp, ayıp!.. (M.S.P. sıralarından gürtültüler)

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Ayıp olan, orada İktidâr hakkında fikrini söyleyen insanı engellemektir. Ayıp budur.

OĞUZ AYGÜN (Ankara) — Yakışmıyor, yakışmıyor.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Gayet güzel yakışıyor değil mi?..

BAŞKAN — Çok rica ediyorum Sayın Aygün, Sayın Hatiboğlu.

OĞUZ AYGÜN (Ankara) — Hürmet edeceğiniz şahıstır.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Hürmet edeceğim şahsı, hürmet edeceğim tutumu gayet iyi bilirim, gayet iyi bilirim.

OĞUZ AYGÜN (Ankara) — İhtisasa hürmet edin, bilgiye hürmet edin, yaşa hürmet edin.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Burada konuşursunuz, burada konuşursunuz.

Muhterem arkadaşlarım, Sayın Başkan, Anayasa Komisyonu Başkanı yanımızda, bütün üyelerin huzurunda bir arkadaşımıza muhalefet şerhimizi arz etmek üzere mehil verdiler; Anayasa Komisyonu Başkanı söz verdi, üyeler huzurunda söz verdi. Gece duyduk ki, matbaaya bastırmaya göndermiş. Ne buyursunuz?.. Hangi 46 senelik devlet hizmetiyle kabili teliftir bu tutum? Bunu tenkit ediyorum işte, (M.S.P. sıralarından «Bravo» sesleri)

Muhterem arkadaşlarım, bu, 93 nci maddenin değiştirilmesi, yeni bir nizamın kurulması, yahut

miesses nizamın devam ettirilmesi için araştırılmış, bulunmuş bir yol değildir. Bu, bir kılıfın hazırlanması çalışmasıdır. Lütfen bunu kabul edelim. Nedir o kılıf? Seçim kılıfı. Danışma Kurul'un'dan geçmezmiş...

Muhterem arkadaşlarım, 20 nci asrın sonuna doğru yaklaştıkça demokrasiyle idare edilen ülkelerde...

OĞUZ AYGÜN (Ankara) — Milli iradeye saygının ifadesi bu.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Sayın Aygün, müsaade buyurun, fikirlerimi söyleyeyim, sonra siz de buyurun söylersiniz. İstirham ediyorum Sayın Aygün.

BAŞKAN — Siz devam buyurun.

Sayın Aygün, rica ediyorum sizden de efendim, lütfen. Yerinizden müdahale etmeyin lütfen.

MEHMET BOZGEYİK (Gaziantep) — Devam et, kervan yürüyor.

BAŞKAN — Çok rica ederim.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Şimdi, burada tabii gazete havadisi, gazete haberi okumuyoruz, bazı meseleleri söylüyoruz, müsaade buyurun.

Muhterem arkadaşlarım, demokrasiyle idare edilen bütün ülkelerde, seneler geçtikçe parlamentoların daha demokratik usullerle çalışması öngörüldü, bu gayret gösterilir, daha çok süzgeçler getirilir. Niye 1960'dan sonra bir Anayasa Mahkemesi, niye 1960'tan sonra bir Yüksek Hâkimler Kurulu, niye 1960'tan sonra bir Senato?.. Niye yeni değiştirilen İçtüzükte bir Danışma Kurulu?.. Neden.. Demek ki, süzgeçleri sıklaştırmamız; çoğaltmanın zarureti vardır. Demek ki, rastgele, pek az kesimi alâkadar edecek bir kanunu geçirebilmek için Danışma Kurulunu toplamak mecburiyetini duyacaksınız; ama bütün 41 milyon insanı alâkadar eden, bu milletin gelecek nesillerine ulaşacak yatırımlarını alâkadar eden, bu milletin planlamasını alâkadar eden, bu milletin tüyü bitmemiş insanlarını alâkadar eden bir seçim mevzuu gelince Danışma Kurulunu toplamayacaksınız, grupları toplamayacaksınız; iki grup bir araya gelecek, Danışma Kurulunu bu kanunla ke-enlemyekûn saydığınız için, doğrudan doğruya seçime gideceksiniz. Bunun demokrasi kitabındaki yeri kaçınıcı sayfada, gösterebilir misiniz, yeri var mı bunun? Bunu kim kendi talihsiz kalemiyle yazdı?

ÖMER NAİMİ BARİM (Elâzığ) — Yahudilerden,

ÇALIŞMA BAKANI ŞEVKET KAZAN (Kocaeli) — Arıyorlar arıyorlar, yerini bulamıyorlar.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, bu sevk edilirken, bu kılıf hazırlanırken, işlenen İçtüzük ihlalleri bununla bitmiyor, dahası var.

ÇALIŞMA BAKANI ŞEVKET KAZAN (Kocaeli) — İhlâl değil cinayet.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Şimdi «İçtüzükten anlat» diyen arkadaşlarıma söylüyorum: İçtüzüğün 157 nci maddesi sarıh. 157 nci maddesi derki «İçtüzük tadilleri kanun hükmüne tabidir.»

İçtüzüğün 157 nci maddesinin atıfta bulunduğu 74 ve 75 nci maddeleri de aynen şöyledir : «Kanun teklifleri - 157 ona atıfta bulunduğu için ifade ediyorum - Başkanlığa verildikten sonra yayımlanır ve ilân tahtasına asılır» buyrulur.

ÇALIŞMA BAKANI ŞEVKET KAZAN (Kocaeli) — İlân değil, cinayet.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — «Bu asılıştan sonra, milletvekillerinden herhangi birisi itiraz etme ihtiyacını duyunca, oturum açılır açılmaz itirazda bulunur» diyor.

Soruyorum şimdi Sayın Başkana, soruyorum Anayasa Komisyonunun 46 yıl hizmet vermiş muhterem Başkanına.

SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANI ABDÜLKERİM DOĞRU (Kars) — Çok marifetleri vardır o Başkanın; eskiden tamıyoruz.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Orada Komisyonunda Sayın Önder de itiraz etti. «Meclis dün toplandı mı?» diye sorduk; «Hayır» «Meclis bugün toplandı mı» diye sorduk; «Hayır» dedi. «Peki sen, bir milletvekiline, en tabii hakkı olan teklife itiraz hakkını kullanma fırsatı vermeden, bu imkânı vermeden Komisyona bunu nasıl getirdin?» diye sorduk, cevap?.. Herhalde burada verecek cevabını.

Muhterem arkadaşlarım, milletvekiline, bugün Sayın Başkanımız, Sayın Meclis Başkanımız yeni bir uygulama da gösterdi; koskoca bir grupu (sayısına bakmıyorum) keyfiyeti itibariyle koskoca bir grupu yok sayarcasına dileklerini dinlemedi.

Ne yapacaksınız bu İçtüzüğü siz? Sizin gibi, Sayın Memduh Ekşi'yi tenzih ederek ifade ediyorum...

ÇALIŞMA BAKANI ŞEVKET KAZAN (Kocaeli) — Dahil et, dahil.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Sizin gibi bir Başkan bulundukça İçtüzüğe kizum yok,

Ben, bir teklif getiriyorum : «Bu İçtüzüğün 1 nci maddesinden sonuncu maddesine kadar cümlesi me-riyetten kaldırılmıştır ve bundan sonra, badema Mec-lis, keyfi idare ile idare edilecektir» diye bir hüküm getirin; ne lüzumu var? Ne lüzum var buna?

ÇALIŞMA BAKANI ŞEVKET KAZAN (Koca-eli) — O bilmez, öğretmek lâzım.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, komisyon buna uymazsa - komisyo-nun marifeti bununla da bitmedi - nerede 27 nci mad-de; İçtüzüğün 27 nci maddesi nerede, İçtüzüğün 37 nci maddesi nerede?..

M. İSMET ANGI (Eskişehir) — Yerinde!

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Cebinde değil mi, cebinde... Zaten muhterem arkadaşlarım, birtakım nefislerinize hoş gelen...

M. İSMET ANGI (Eskişehir) — «Cebinde» de-ğil, «yerinde» dedik, yerinde.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, yine beni teyid ettiniz, sağ olasınız, maddeler yerinde imiş, arkadaşımız kütfettiler, C, «maddeler yerinde kalacaksa» diyorum, ben onu söy-lüyorum sabahtan beri, maddeler yerinde kalacaksa, kitaptan çıkıp şurada tatbik edilmeyecekse, niye uğra-şıyorsunuz? İşte bizim mücadeleimiz burada.

Muhterem arkadaşlarım, 27 ve 37 nci maddeler ortadan kaldırılmıştır. Komisyon bunu uygulamamış-tır. Verildiği gün, 48 saatlık süre beklenmesi gerekir-ken verilisinden itibaren, bu süre beklenmemiş, der-hal komisyona getirilmiştir. Komisyondaki müzakere-yi bir görecektiniz. Zabıtlara geçsin diye ifade ediyorum; bir görecektiniz, bir kaptıkaçtı, bir kapkaç oy-u nu sanki. Söz istiyorsunuz vermiyorlar, bir eksiklik duyulunca, «yahu, şurası da eksik kaldı» diyor birisi; giderken, kapıda dönüyor, koşarak geliyor, «Sayın Başkan, şurası eksik kaldı, ne yapalım?» «Yahu, ya-zıver bir önerge» diyor. Ayaküstü hemen bir önerge yazıyorlar; «Sayın Başkan, önerge aleyhinde söz isti-yorum» diyorum, kimsenin duyduğu yok. Sayın Baş-kan, sadece, «Sayın Hatiboğlu, ne yapalım, görme hassalarım zayıf, göremedim» demek suretiyle öner-geyi oylayıp geçiriyorlar.

İşte, böyle birtakım, hukuka, usule, Parlamento adabına, demokrasinin bindirmek istediği ağırlığa ters düşen bir tutumla bir madde getirdiniz buraya. Oy-layanların, kabul edenlerin veballeriyle kendilerini başbaşa bırakarak, bu madde cümlelerine hayırlı olsun diyoruz. Ama bilirsiniz ki, sizden sonra gelip, bu İç-

tüzüğün yalnız 93'üne göre değil, 93'ü kuşa benzet-mek için oynanan oyunlarla karşınıza çıkanlar; bunu bilirsiniz. Zabıtlara geçmiş teamütlü, karşı çıkanın gö-züne sokarlar, bunu bilirsiniz.

Muhterem arkadaşlarım..

BAŞKAN — Sayın Hatiboğlu, süreniz dolmak üzere efendim.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Ne kadar var sayın Başkan?

BAŞKAN — Yarım dakikanız var efendim.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Çok sağola-sınız.

HÜSEYİN ABBAS (Tokat) — Sayın Başkan, beşi beş gece başladı, 15 dakika oldu efendim.

BAŞKAN — Sayın Abbas, buyurun efendim, ist-irahat buyurun; sizin uyarınıza da uyarım efendim.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Muhte-rem arkadaşlarım, Parlamentoda huzurlu bir çalış-ma yapılsın diye, bendeniz geçen sene 1976 senesi-nin ikinci ayının 20'sinde-Sayın Başkan, not al-bir İçtüzük teklifi verdim, bir milletvekili olarak. Tam 1 sene 2 ay oluyor vereli. Nedir bu? Kürsü masuni-yetini korumak için verdiğim bir teklif; hâlâ günde-me gelmedi, hâlâ gündeme gelmedi, 1 sene oldu. Nasıl getirdin 48 saati, çiğneyip, çiğnayıp, atıp?

Muhterem arkadaşlarım, bu tüzük maddesini de-ğiştirirsiniz, mademki, sayısal çoğunluğunuz, engel-leme olasılığı ve olanaklar ortadan kalkmıştır, par-maklarınız müsaittir, bunu kabul edersiniz. Seçim Kanunu değiştirir, haziranın münasip gördüğünüz yerine koyarsınız. Bundan endişemiz yoktur.

Millî Selâmet Partisi, en kuvvetli partidir. Millî Selâmet Grubu, en haklı gruptur. Millî Selâmet Par-tisinin millete yakınlığı, herkesle millet arasındaki mesafenin milyonlarca daha kısıtılmış şeklidir. Bun-dan dolayı.. (A. P. sıralarından gürültüler)

Balıkesir'de konuşalım beraber.

İBRAHİM BEHRAM EKER (Balıkesir) — Ne-yi konuşacağız? Sen binemle konuşamazsın.

BAŞKAN — Sayın Hatiboğlu, sürenizin geçtiği-ni söylersem uyar mısınız efendim? Lütfen..

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Bitti efen-dim, bitti.

Muhterem arkadaşlarım, bu kanunları çıkarırsı-nız. Bizim mücadeleimiz, hukuku koruma mücade-le-sidir. Bizim mücadeleimiz, nizamı koruma mücade-le-sidir. Böyle keyfi idareyi, Meclis duvarlarının dışına taşırın çocukları kınamayın, Meclis duvarlarının dışındaki sokaklarda birbirini boğazlayanları kına-

mayın. Bu tutumunuz onlara prim vermekte, yol göstermektedir.

Muhterem arkadaşlarım, Millî Selâmet Partisi olarak, bu İçtüzüğün değiştirilmesinin karşındayız. Seçime gîtmenin usulleri vardır, yolları vardır. Bir grupun sayısı 150, öbürünün 60'dır diye, diğer grupu öbüründen küçük görmeye hakkınız yoktur. Bu hakkı kendinizde gördüğünüz sürece, bîlesiniz ki, değerler ölçünüz sizin, sayıdır; değerler ölçünüz sayıdır; o zaman, size göre, en çok sayıyı kim sayabilirse, o, çok değerli; herhangi bir sayıyı sayamıyorsa, o insan değer mahrumu demektir. Meseleyi sayılarla halletmiyoruz.

BAŞKAN — Sayın Hatiboğlu, sizin nezaketinizi çok iyi biliyorum. Rica ediyorum, lütfen bırakınız, Lütfen bırakınız efendim.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Koymadınız sayın Başkan, koymadınız. Bugün nezaket kalmadı sayın Başkan ve ben kendimden utanır oldum; bunu bîlesiniz.

BAŞKAN — Sayın Hatiboğlu, sürenizin geçtiğini hatırlatıyorum; kavga edelim diye söylemedim.

YÂSİN HATİBOĞLU (Devamla) — Sizin karşınızda kendimden utanır oldum.

Muhterem arkadaşlarım, bu Parlatentonun müesses nizamını da birlikte götürecektir bu Tüzük değişikliği. Bu gidişle beraber, sizler de gideceksiniz. Bu gidişle beraber, demokrasiden çok şey gidecektir. Bunun vebaliyle sizleri karşı karşıya bırakıyor, Parlatentoda oturmuş olmanızdan dolayı, saygıyla selâmlıyorum. (M. S. P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim sayın Hatiboğlu.

Sayın Cevat Önder.

Buyurunuz Sayın Önder.

D. P. GRUPU ADINA CEVAT ÖNDER (Ankara) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Sayın Hayretin Uysal, İçtüzüğün 93 ncü maddesinde değişiklik teklifi yapmıştır. Bu teklifin tümünün aleyhinde, Demokratik Parti Grubunun görüşlerini arz ve izah için huzurunuzda gelmiş bulunmaktayım.

Sayın Uysal'ın teklifi, Sayın Uysal'ın teklifinin peşinden giden Sayın Adalet Partisi Grubunun niyeti, 93 ncü maddede değişiklik yapmak suretiyle, İçtüzüğün 19 ncü maddesiyle kurulmuş olan Danışma Kurulunun görev ve yetkilerini kısmaktır.

Değerli arkadaşlarım, Danışma Kurulu, İçtüzüğümüze niçin konulmuştur? Danışma Kurulu İçtüzüğümüze ne zaman konulmuştur? Bu mesele üzerinde durmak gerekir.

Danışma Kurulu, 1 . 9 . 1973 tarihinde yürürlüğe giren yeni İçtüzükle Meclisimizde meydana getirilen yepyeni bir müessesedir. Danışma Kurulu, 1971-1972 ve 1973 yıllarında partilerarası komisyondan esinlenilerek konulmuş olan bir müessesedir. Hatırlayacağınız veçhile, gerek 1971 ve gerekse 1973 yıllarında Anayasa değişiklikleri yapıldı. Anayasa değişiklikleri, Danışma Kurulu gibi, partilerarası bir komisyonda yapıldı. Partilerarası komisyonda her partinin temsilcisi bulunuyordu. Bu temsilciler ittifakla karar alıyordular. Burada oylama yoktu. İşte, bundan dolayıdır ki, bu müessesenin fazileti görüldü, Danışma Kurulu, İçtüzüğümüze konuldu.

Danışma Kurulunun, 19 ncü maddeye göre, nasıl çalışacağı belirtiliyor; 19 ncü maddenin 2 ncı fıkrasında da, «Bu Kurul, İçtüzükte kendisine verilen görevleri yerine getirir» deniliyor.

İçtüzüğümüzün 93 ncü maddesi Danışma Kuruluna bir görev vermiştir. Bu görev şudur: Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Danışma Kurulunun görüşü alındıktan sonra, Anayasa Komisyonunda görüşülür; Anyasa Komisyonunun raporunu Genel Kurul görüşür.

Değerli arkadaşlarım, İçtüzük, Adalet Partisi çoğunluktaiken kabul edilmiş bir İçtüzüktür. Danışma Kurulunun İçtüzüğe girmesinde rey ve rol sahibi, Adalet Partisi olmuştur. Geçen dönemde, Adalet Partili Anayasa Komisyonu Başkanı Cevdet Akçalı müdafaa etmiştir. Danışma Kurulunu, Adalet Partisi oylarıyla İçtüzüğe bu Meclis koyuyor. Şimdi bakıyorsunuz, Sayın Demirel Danışma Kurulunun aleyhinde konuşuyor, «Danışma Kurulu Meclisin üzerinde bir kuruldur diyor. Sayın Demirel'in, daha evvelki mantığı burada da işliyor: Danıştay'ı Hükümetin üzerinde, Anayasa Mahkemesini Meclisin üzerinde gören bu mantık burada da çalışıyor. Arkadaşlar, Danışma Kurulunu İçtüzüğe koyarken iyi oluyor; beri taraftan, Danışma Kurulu çalışmadığı zaman, bir üye gelmediği zaman kötü oluyor. Bu, «Dün dündür, bugün de bugündür» mantığıdır.

Değerli arkadaşlarım, bu İçtüzük değişikliği teklifi niçin yapıyor? Bunun üzerinde durmak gerekir. Türk umumi hukukunda, kaideler hiyerarsisinde, birinci kaide Anayasa kaidesidir, ikinci kaide kanun kaidesidir, üçüncü kaide, ikinci kaideye eşitlikte olan içtüzük kaidesidir. Yani, Anayasa, kanunlar, İçtüzükler, hukukun genel prensiplerine göre ve Anayasanın 12 ncı maddesine göre, Anayasanın genel hükümlerine göre, eşit olmalıdırlar. Genel olmalıdır.

lar, gayri şahsî olmalıdırlar. Bir olay için kaide çıkarılamaz. Halbuki, bu İçtüzük değişikliği, sırf seçimleri öne almak maksadıyla, belli bir olay için çıkarılmaktadır. Kaideler, soyut olarak çıkarılır, mücerret olarak çıkarılır. Kaideler, kendilerinden sonraki olaylar için uygulanır. Belli bir olay için kaide isdar olunamaz. Hukukun genel prensiplerini bu bozar. İşte, bu İçtüzük değişikliği, bu sebeple Anayasa ya da hukukun genel prensiplerine de aykırıdır.

Sayın Demirel diyor ki, «Mevcut Danışma Kurulu bu işi çözer diye, Cumhuriyet Halk Partisi, bu içtüzük değişikliğini, erken seçimi önlemek için yapmaktadır.» Sayın Cumhuriyet Halk Partililere Sayın Demirel'in bu beyanını ithaf ediyorum: Hem İçtüzük değişikliğini getiriyorlar, Demirel'e de yarandırmıyorlar; Demirel, kendi tenkit ettiği İçtüzük değişikliğinin de şimdi peşisıra gidiyor.

Değerli arkadaşlar, sayın Demirel samimi ise, Adalet Partisi, Mademki bu İçtüzük değişikliği Cumhuriyet Halk Partisi tarafından erken seçimi önlemek maksadıyla getirilmiştir, o halde bu İçtüzük değişikliğini desteklemesin. Hatta, sayın Necmettin Cevheri, Adalet Partisi adına, 306 sayılı Kanunda değişiklik teklifi yapılması hususunda da bir kanun teklifi vermiştir. Adalet Partisi, ya Halk Partisinin bu teklifinin peşinden gitmemelidir, Danışma Kurulunu çalıştırmalıdır veyahut da kendi kanun tekliflerine sahip olmalıdırlar. Aksi halde, her zaman oldukları gibi, içinde bulundukları bu tenakuzu da izah edemeyeceklerdir.

Muhterem arkadaşlarım; M. S. P., Danışma Kuruluna gelmedi diye kınamıyor. Danışma Kuruluna gelmeyen sadece M. S. P. değildir; Adalet Partisi de gelmemiştir. Belediye Gelirleri Kanununun çıkmasını engellemek maksadıyla gelmemiştir. Cumhuriyet Halk Partisi de gelmemiştir; Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanununu engellemek maksadıyla gelmemiştir.

Danışma Kurulu ittifakla karar alır. Demirel, «Çoğunlukla karar almalıdır. Çoğunluk kararı millî iradedir» diyor.

Danışma Kurulu bahis konusu olduğu zaman, Demirel'e göre, çoğunlukla karar alırsa, millî iradedir. Şu anda biz de haklı olarak sormak istiyoruz; Mobilya Komisyonunda 6 muhalefete karşı, 10 oyla karar alınmıştır. Bu, millî irade değil midir? Millî irade ise, sayın Demirel, çoğunluk kararını, millî irade kararını, hangi hakla, hangi irade haysiyetiyle, «bir çamur atma kararı» olarak nitelendirmektedir?

Değerli arkadaşlarım, Lockheed Komisyonu da çoğunlukla karar almıştır. Lockheed Komisyonu çoğunlukla karar aldığına göre, Demirel'in mantığına göre, millî iradedir. Demirel'in herkesten evvel saygılı olması lâzım gelirken, Lockheed Komisyonu Başkanını haysiyet cellâdı olarak ilân ediyor, Millet Meclisi namına görev yapan Lockheed Komisyonunun kararını böyle vasıflandırıyor. O halde, biz de haklı olarak, Demirel'i millî irade cellâdı olarak buradan ilân ediyoruz.

Aziz arkadaşlarım, bizzat Demirel ve 6 A. P.'li azınlık oyu, 10 çoğunluk oyunu tezyif ediyor. TRT, Son Havadis Gazetesinin yapmadığı gayretkeşlik içerisinde bunu veriyor.

Cumhuriyet Halk Partililer vebal altındadırlar; 6 kişi muhalefet reyini yazmıyor; bu sebeble, mobilya dosyası Türkiye Büyük Millet Meclisine Çarşamba günü gelmeyecektir. Bunu engelleyen, bu tertibi hazırlayan, Demirel ve avanesidir. Buna çanak tutan da Cumhuriyet Halk Partisidir. (D. P. ve M. S. P. sıralarından «Bravo» sesleri alkışlar.)

Aziz arkadaşlarım, partilerarası seçim komisyonu kurulmuştur. Bu komisyonu Adalet Partisi ve Halk Partisi tahrik etmiştir. Bu komisyonda bizim de teklifimizle, 17 madde vardır. Bu 17 maddenin içerisinde, dışarıdaki işçilerin oy kullanmaları vardır; TV'de propaganda vardır; en önemlisi, seçimlerdeki seçim güvenliği vardır. Seçim güvenliği olmadan, nasıl, erken seçime gidilebilir?

Bakınız arkadaşlar, «Secaat arz ederken merdi kipti sirkatin söyler.» Sayın Demirel diyor ki, bakınız dünkü gazeteler elinde, dün ayın kaç idi? 3 . 4 . 1977 tarihli gazetelerdeki Sayın Demirel'in beyanı; diyor ki, «Bunahımın tek çaresi erken seçimdir. 20 yıldan beri ilk defa erken seçim gerekmiştir. 1960'da başvurulsa idi, bunahım olmazdı. 1970'de de mümkün olsa idi, erken seçime giderdik; ama olmadı.»

Demirel'e göre, 5 Haziranda erken seçime gitmenin sebebi, ihtilâl veya müdahaleyi önlemektir. Yani, rahmetli Adnan Menderes, 27 Mayıstan evvel erken seçime gitse idi, 27 Mayıs İhtilâli olmayacaktı; kendisi de 12 Mart 1971'den evvel erken seçime gitse imiş, müdahale olmayacaktı; dört imzalı muhtıra ile, Meclise gelmeden, millî vemaneti bırakıp kaçmayacaktı; böyle diyor Sayın Demirel. O halde, sayın Demirel hazin bir itirafta bulunuyor.

Türkiye bugün 12 Marttan evvelki günleri yaşıyor, Türkiye bugün 27 Mayıstan evvelki günleri yaşı-

yor. Sayın Demirel bu tablo ile iftihar edebilir. Demek ki, Sayın Demirel iki yıl evvel, «Türkiye’de iç barışı sağlayacağım, iç huzuru sağlayacağım; bunun için cephe kurdum, cephenin kumandanı oldum» demişti ve yola çıkmıştı. Halbuki, Türkiye’yi iki sene sonra ihtilalin eşiğine getirdi; sayın Demirel bunu itiraf ediyor.

Gerçekten, Sayın Demirel’in dediği doğrudur. Türkiye, bir ihtilalin, bir iç kavganın eşiğine gelmiştir. Bakınız, 1 Nisan tarihli gazetelerde: «Can güvenliği mi, can düşmanlığı mı?». «Yurtlarda aramalar yapıyor; yurtlardaki, milliyetçi olsun, sağcı olsun, solcu olsun, bu vatanın çocukları, casuslar gibi, eşkiyalar gibi, elleri kaldırılarak, arkaları duvarlara çevrilerek aranyor.» «Türkiye bir iç harbin eşiğinde.»

Türkiye’yi iç harbin eşiğine getiren, mesul Hükümettir, onun başında bulunan sayın Demirel’dir, erken seçim değil, 27 Mayıs’tan da evvel, «İstifa et» diye teklifler vardı; Sayın Menderes’e Ali Fuat Başgil teklif etmişti. Sayın merhum Menderes’in ayağının turnağı olamayan Sayın Demirel’e biz 12 Mart 1971’den evvel, «İstifa et» dedik. Bizim sözümüzü dinlemedi. Diyor ki, «Ben kendi göbeğimi kendim keserim..» 4 imzalı bir muhtıra ile kestirdi.

Şimdi de diyoruz ki, mademki Türkiye’yi bir ihtilâl ortamına getirdin, kendin itiraf ediyorsun, hangi erken seçim? Daha, sandık seçmen listelerinin denetiminde cinayetler işleniyor. 5 Haziran’da bu Hükümetle seçime gidildiği takdirde, sandık başlarında, bin tane, ikibin tane Türk gencinin kanı aktığı takdirde, bunun vebali kimde olacaktır? Bunun vebali Demirel’de olacaktır, onun peşinden gidenlerde olacaktır. Bunun vebali, Demirel’in de Başbakanlığı altında, erken seçim sarasına tutulmuş olan Ecevit’te olacaktır. (D. P. ve M. S. P. sıralarından alkışlar)

Aziz arkadaşlarım, biz, Demokratik Parti olarak, erken seçimden, şundan, bundan korkmuyoruz; ama diyoruz ki, Türkiye’nin gündeminde bugün hırsızlıklar vardır, yolsuzluklar vardır. Evvelâ hamama girin, kırk tas su başınızdan döküntün, temizlenin, ondan sonra millet huzuruna çıkın.

HÜSEYİN ABBAS (Tokat) — Deterjanla yikansınlar.

CEVAT ÖNDER (Devamla) — Mobilya Komisyonunun raporu görüşülmeden-Amerikalı Senatör söylüyor, 13 milyon lira rüşvet dağıtılmıştır-Lockheed Komisyonunun raporu görüşülmeden, mahkeme hu-

zuruna çıkma yüzü olmayanlar ne yüzle millet huzuruna çıkacaklardır? Bunu Demokratik Parti sormaktadır.

Aziz arkadaşlarım, size şunları hatırlatmak isterim: Bu TRT ile mi seçime gideceksiniz? Bu Anadolu Ajansı ile mi seçime gideceksiniz? Bu besleme, partizan idare ile mi seçime gideceksiniz?

Demokratik Partinin teklifleri:

Bu İçtüzük teklifini reddediniz.

1. Bu Hükümet ya çekilmeli veya Anayasal yoldan alaşağı edilmelidir. Gensorumuz var.

2. Namuslu bir hükümet kurulmalıdır. Kendi içerisinde anarşi içerisinde olmayan bir hükümet kurulmalıdır. «Allah Allah» diyenler, 12 martta da böyle diyorlardı. Allah adını şimdi ağızlarına alıyorlar. Sizin Allahınız da, Peygamberiniz de Demirel, Mıgırdıç Şellefyan. (A. P. sıralarından gürültüler)

İSMAİL HAKKI KÖYLÜOĞLU (Ankara) — Ne diyorsun sen yahu? Ne diyorsun? Bu ne biçim konuşma canım?

CEVAT ÖNDER (Devamla) — Muhterem arkadaşlarım, üçüncü teklifimiz: Yurtta, evvelâ, can güvenliği sağlanmalıdır.

Dördüncüsü : Seçim güvenliği sağlanmalıdır. (A.P. sıralarından gürültüler)

İSMAİL HAKKI KÖYLÜOĞLU (Ankara) — Bu ne biçim konuşma?

CEVAT ÖNDER (Devamla) — Sizin peygamberiniz Mıgırdıç Şellefyan ve Demirel. Bunu diyorum.

BAŞKAN — Sayın Köylüoğlu, lütfen oturun efendim. bir dilek varsa, karşılarım. Hatip konuşuyor.

CEVAT ÖNDER (Devamla) — Beşincisi: Partilerarası komisyonlarda görüşülen gündem sona ermelidir.

Altıncısı: Mobilya yolsuzluğu halledilmelidir.

Yedincisi: Lockheed Komisyonunun meselesi halledilmelidir.

Sekizincisi: Demirel ve avanesi, Türk milleti adına yargı yetkisini kullanan mahkeme huzuruna çıkmalıdır.

Dokuz : Hırsızlar, rüşvetçiler, kaçakçılar, milletvekili pazarında haraç mezat satılan dönekler, çok uluslu dernek mensupları, Şellefyan ortakları, yeğenler ve yiyecek mahkeme huzuruna çıkmalıdır.

BAŞKAN — Sayın Önder, bir dakikanız kaldı efendim.

CEVAT ÖNDER (Devamla) — Ondan sonra millet huzuruna çıkılmalıdır.

Muhterem arkadaşlarım, Hint milleti, oğlu rüşvetçi diye, İndira Gandi'ye ders verdi. Japon milleti, Lockheed'den rüşvet aldı diye, Başbakan Tanaka'yı alaşağı etti. İtalyan milleti, eski Başbakan Mariano Rumor'u mahkemeye sevk etti.

Muhterem arkadaşlarım, devam edelim: Hollanda Devleti, Kraliçenin kocası Bilderberg toplantılarının Başkanı Prens Bernhard'ın, ordu genel müfettişliğini elinden aldı, apoletlerini söktü. Vergi kaçakçısı Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanı eski Muavini Spiro Agnev bugün nişyan köşesindedir. Beri taraftan, bir Watergate skandalı Amerika Birleşik Devletleri Cumhurbaşkanı Nixon'un başını yedi. Sorarım size tarih kürsüsünden: Türk milleti bunlardan geri mi kalacaktır? Bu Meclis bunlardan geri mi kalacaktır? Niçin Lockheedçilerin, niçin mobilya yolsuzcularının yakasına yapışmıyorsunuz? Lockheedçileri, mobilya yolsuzluğunu yapanları yoksa, himaye mi etmek istiyorsunuz? O halde, diyoruz ki, evvelâ seçim değil, evvelâ mahkeme; ondan sonra millet huzuru, Mahkeme huzuruna çıkamayacak yüzü olmayanlar, millet huzuruna çıkamayacaklardır. Şaban Karataş TRT'si de onları kurtaramayacaktır.

BAŞKAN — Sayın Önder, söz süresi bitti efendim.

CEVAT ÖNDER (Devamla) — Arkadaşlar, ne dersiniz deyiniz, mızrak çuvala sığmaz. Hırsızın, rüşvetçinin, namussuzun yakasından bu millet er geç yapışacaktır. Buna inanıyoruz, bu inançla, bu teklifi reddediniz diyoruz. (D. P. ve M. S. P. sıralarından alkışlar)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Önder.

Sayın Ketenoglu, söz istediniz, satışmayı da kabul ediyorum. Ayrıca, Komisyon Başkanı olarak söz hakkınız da var.

Buyurun efendim.

REŞAT AKSOY (Konya) — Sayın Başkan..

BAŞKAN — Hatibe söz verdim efendim, rica ediyorum.

Sayın Aksoy, rica ediyorum.

ADALET BAKANI İSMAİL MÜFTÜOĞLU (Sakarya) — Evvelâ dinleyin efendim.

BAŞKAN — Söz vermediğim hiç kimseyi dinlemem Sayın Adalet Bakanı. Söz verdiğim takdirde ancak dinlerim. (M. S. P. sıralarından kürsü önüne yürümeler) Lütfen oturun efendim, lütfen oturun yerinize. (Gürültüler)

REŞAT AKSOY (Konya) — Sayın Başkanım, bir sualım var efendim.

BAŞKAN — Ne var, bir şey mi oldu? (Gürültüler)

Ne var efendim, bir şey mi oldu? Anlayamıyorum. (Gürültüler)

Rica ediyorum, lütfen yerinize oturun. (Gürültüler)

REŞAT AKSOY (Konya) — Sayın Başkan, size söyleyeceğim var.

BAŞKAN — Lütfen yerinize oturun efendim. (Gürültüler)

Söz vermediğim hiç kimseyi dinlemem efendim. (Gürültüler)

REŞAT AKSOY (Konya) — Nasıl dinlemezsiniz?

BAŞKAN — Söz vermediğim hiç kimseyi dinlemem. (Gürültüler)

REŞAT AKSOY (Konya) — Sen Meclisin katilisin.

MEHMET BOZGEYİK (Gaziantep) — Sen Meclisi idare edemezsin. Sana, «Katil» dediler.

ADALET BAKANI İSMAİL MÜFTÜOĞLU (Sakarya) — Bu milleti dinlemeye mecbursun beyefendi. (Gürültüler)

BAŞKAN — Efendim, gereğinde dinlerim Sayın Bakan, gereğinde dinlerim efendim.

ADALET BAKANI İSMAİL MÜFTÜOĞLU (Sakarya) — Bu kadar hakarettten sonra orada oturamazsınız. Size hakaret ediliyor.

BAŞKAN — Lütfen oturun efendim. (Gürültüler.)

MEHMET BOZGEYİK (Gaziantep) — Sen katilisin. Allah belânı versin. (Gürültüler.)

BAŞKAN — Kaidelerinize uygun konuşursanız daha iyi olur.

Buyurun Sayın Ketenoglu. Sayın Ketenoglu... Sayın Ketenoglu... (Gürültüler.)

ADALET BAKANI İSMAİL MÜFTÜOĞLU (Sakarya) — (Kürsü önündeki bankoya vurarak.) Dinleyeceksiniz Sayın Başkan. İttizüğü katlettiniz.

BAŞKAN — Efendim, lütfen yerinize oturun. (Gürültüler.)

Sayın Bakan, size yakışanı yapın lütfen,

ADALET BAKANI İSMAİL MÜFTÜOĞLU (Sakarya) — Siz de evvelâ nezaketle davranın.

REŞAT AKSOY (Konya) — Size, «Parlamento katili» dedim, size «hukuk katili» dedim, size «İttizük katili» dedim. (Gürültüler.)

BAŞKAN — Çok rica ederim. Sizin verdiğiniz hüküm önemli değil, kamuoyunun verdiği hüküm önemli. Rica ederim...

Evet, buyurun Sayın Ketenoğlu. (Gürültüler.)

MEHMET BOZGEYİK (Gaziantep) — Bir daha gelemeyeceksin buraya.

ABDÜLKADİR ÖNCEL (Urfa) — Senin gibi Başkanın Allah belâsını versin. (Gürültüler.) Başkanın tokmağı vurması.)

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum, lütfen... (Gürültüler.)

Sayın İdareci Üye arkadaşlarımız...

HASAN BUZ (Elâzığ) — (A. P. sıralarına yönelecek) Deyyus!... Pezevenk!... Deyyusoğlu deyyus!... Allah belânızı versin hırsızlar grubu. (Gürültüler.)

ABDÜLKADİR ÖNCEL (Urfa) — Senin gibi Başkan olursa böyle olur. Sen bu Meclise Başkanlık yapacak Başkan değilsin.

BAŞKAN — Efendim, rica ediyorum, lütfen oturun.

Sayın Ketenoğlu, buyurun.

Efendim, rica ederim. Sizin değer yargınız önemli değil. Çok rica ederim, çok rica ederim...

İllâ olay çıkarmak istiyorsanız, bu Mecliste olay çıkarttırmayacağım efendim,

MEHMET BOZGEYİK (Gaziantep) — Sen bu Meclisin haysiyetini zedeledin, lekeledin. Sen daha çok lekellersin.

BAŞKAN — Bu Mecliste olay çıkarttırmayacağım.

Rica ediyorum, lütfen oturunuz efendim. (Gürültüler.)

HÜSEYİN ABBAS (Tokat) — Sayın Başkan, bu olaylara siz sebep oldunuz.

Buyurunuz Sayın Ketenoğlu.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Büyük milletin değerli vekilleri; sizleri saygıyla selâmlarken, büyük üziintü ve ıstırabımı ifade etmekten kurtulamıyorum. Anayasa Komisyonunda, bir arkadaşım, Anayasa Komisyonu Başkanının vasıflarını sayarken, bazı kusurlardan bahsettiler. Ben de kendilerine dedim ki: «Siz gençsiniz. Benim arkamda 46 senelik bir mazi var. Ben bu 46 sene içerisinde, verdiğim kararları, yaptığım işleri, yaptığım iddiaları, bütün muamelemi vicdanıma, hukuka, namus duyguma, milletimin yararına uygun olarak yaptım. Kararlarım bunun şahididir. Dosyalar da mevcuttur, muhalefetlerim, kararlarım mevcuttur. Allah bana bu nasibi vermiştir. Her meslek erbabı bu nasibe sahip değildir. Benim şahidim, 46 senede yap-

tığım her kalem iş, her imzamnın altında, imzaladığım karar, iddianame ve muhalefettir. Eğer bunu tetkik ederseniz, bir tane bana, korkarak, faydalanmak için, emir alarak, vicdanımın dışında bir karar verdiğimi, bir muamele yaptığımı, bir tasarrufta bulunduğumu bana ispat ederseniz, ben sizin dedığınızın hepsine razı olurum, ben, sizin dedığınızden daha fazlasını kabul ederim. Eğer, siz bunu ispat edemezseniz, sözlerimi aynen size iade ederim.»

Bana bugün burada «46 senelik kamu hizmetine sığındı» diyor.

Ben, 46 senelik kamu hizmetine sığınmıyorum. 46 senelik tasarrufumun gayet namuslu, tertemiz, pırlıl pırlıl olduğuna güvenerek, inanarak söylüyorum. Hayatımda, güvenmeden bir tek kelime konuşmadım arkadaşlarım. (A. P. sıralarından alkışlar.) İnanmadan bir iş yapmadım. Kendimi feda ettim, fakat, karara kadar kendimi feda ettim ama, kararımı inanarak verdim. Hiç bir zaman karardan sonra, tasarrufumdan sonra endişe duymadım.

Bir genç arkadaş, herhalde Selâmetçi Partiden olacak, «Hünerleri var» dedi.

NEDİM KORKMAZ (Yozgat) — Adalet Bakanı idi.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Devamla) — Şöyle düşündüm; Benim hünerlerimi bilmiyorum, kendisi belki bilir, söylemesi lâzımdı; bir kimsenin, masum bir kimsenin iftira ile lekelenmesi, dine göre, en büyük cinayettir. Tanrı bütün ayetlerinde bunu zikretmektedir. Nasıl oluyor da, dini benimseyen bir partinin adamı, masum bir nasiyeye düşünmeden, irkilmeden iftira edebiliyor? Bunu, şunun için söylemiş olabilir: Ben Anayasa Mahkemesi Başkanı iken, Milli Nizam Partisinin davasına bakıyorken, ikinci oturumda, gayet ağır bir durumla karşılaştım: Prostat ıstırapları, beni, kararı tefhim edecek kadar dahi güçlü bırakmadı. 15 dakikalık zamanı, salonu tahliye etmek veya kararı tefhim etmek güçlükleri içerisinde geçirdim; hemen gittim, ameliyata lüzum gördüler.

Arkadaşlar, Anayasa Mahkemesinin kararında, ben Reisim, ama bir oyum var; bir oyumla ben hiç bir şeyi değiştiremem. Bir oyumun şu veya bu şekilde çıkması, Millî Nizam Partisini ne kurtarır, ne de kararır. Akıl ve nizam erbabına sığınıyorum; bir adam, oyunun şöyle veya böyle olmasını göstermemek için bıçağın altına yatar mı? Ben, üç gün sonra ameliyat oldum. Ameliyatımı böyle tefsir ediyorlar. Böyle tef-

sirleri de kendilerine yaraştıramıyorum; fakat yine bir çukura gömelim. Çünkü, kendileri gençtir.

Raporu yazmak için bana rica etti, «Muhalefeti-mi yazayım» dedi. Muhalefet, biliyorsunuz, Meclise gelinceye kadar gelir, takılır; muhalefet, kararın yazılmasını engellemez. Ben raporu yazdım, saat 9'da gittim. Ondan sonra basılır, benim işim değil artık o. Bunu da bir kusur olarak söylüyorlar.

Arkadaşlar, kendisi bana işaret etmiş, konuşma istemiş. Ben kendilerine, «bir insanın gözü az görebilir, kulağı ağır işitebilir ama, bu uzvî kusurdur ruhî kusur değildir, şahsiyet kusuru değildir» dedim; fakat burada yine, bu sözüme bakmayarak bunu mevzubahis ettiler. Kendileri, demek ki, şahsî ve uzvî kusurları dahi mane'vî kusur sayacak kadar insafsızlar.

Ben sözlerimi fazla uzatmıyorum; Sayın Meclise şunu arz ediyorum: Bu gençlere ağır cevap vermek bana düşmez; yalnız, Sayın Yâsin Hatiboğlu bir söz söyledi, «Ben kendi kendimden utanıyorum» dedi. Bu sözü samimî olarak kabul ediyor ve kendilerine de, size de saygılar sunuyorum. (A. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Ketenoglu. Grupları adına başkaca söz isteyen sayın üye yok. Kişisel olarak Sayın Ali Sanlı... Yok.

Sayın Etem Kılıçoğlu; buyurunuz efendim.

ETEM KILIÇOĞLU (Giresun) — Vazgeçtim efendim.

BAŞKAN — Vazgeçtiniz.

Buyurunuz Sayın Tasyalı.

HASAN TOSYALI (Kastamonu) — Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 19 ncu maddesi ile kurulan Danışma Kurulu, istişari bir kuruldur. Milleti ve millî iradeyi temsil eden Millet Meclisinin üstünde bir kurul değildir, olamaz da, olmamalıdır da.

Danışma Meclisi, bir üye noksanı ile toplanabilmeli ekseriyetle toplanabilmeli ve karar alabilmelidir. Bunun aksi, hukuka ve millî iradeye tamamiyle ters düşmektedir.

Danışma Kurulu, genel seçimlerin yenilenmesi hakkında görüş bildirmesi, ekseriyetle toplanması ve ekseriyetle karar vermesi tarzında çalışmalıdır.

Türk milletinin ve vatanının iç ve dış sosyal, siyasal, siyasi, iktisadî durumu huzuru, istikrarı, millî menfaati, seçimin erkene alınmasını zarurî bir hale getirmişse, İçtüzük 93 ncü maddeye göre, sadece istişari görüş bildirme durumunda olan Danışma Kurulu, Millet Meclisinin erken seçim kararı almasına asla ve kat'a engel olmamalıdır,

Sayın arkadaşlarımızın getirdiği yeni teklif, işte bu kötü durumu ortadan kaldıracak için, yeni 93 ncü maddenin Millet Meclisimizce kabulü, Meclisimizin ve milletimizin hayrına olacaktır. Bu tadilattan sonra da, erken seçim kararını alma yolumuz açılacaktır. Erken seçim kararı da, milletimizin her nevi menfaatine uygun olacaktır.

Yüce Meclisi saygı ile selâmlarım. (A. P., C. H. P. ve C. G. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Tasyalı.

Sayın Yâsin Hatiboğlu?... Yok.

Değerli arkadaşlarım, bu suretle, görüşmekte olduğumuz konunun tümü üzerindeki müzakereler sona ermiş bulunmaktadır. Ancak, maddelere geçilmesi hususundaki oylamanın açık yapılmasına dair, Sayın Emre, Sayın Battal... (C. H. P. sıralarından «yoklar» sesleri.)

Rica ediyorum efendim, bana önerge geldi, okuyorum.

Sayın Cumahoğlu, Sayın Aksoy, Sayın Buz, Sayın Akyol, Sayın Bazencir, Sayın Sevilgen, Sayın Aytaç, Sayın Özkul, Sayın Köktaş, Sayın Zararsız, Sayın Dörtkol, Sayın Hatiboğlu, Sayın Görentaş, Sayın Öncel, Sayın Karaçorlu, Sayın Yardımcı ve Sayın Akçael arkadaşlarımızın istemi var.

Açık oylama yapabilmem için, bu 15 sayın üyenin Genel Kurul salonunda bulunup bulunmadığı hususunu tespit etmem lâzım.

Sayın Emre?... Yok.

Sayın Battal?... Yok.

Sayın Cumahoğlu?... Yok.

Sayın Aksoy?... Yok.

Sayın Buz?... Yok.

Sayın Akyol?... Yok.

Sayın Bazencir?... Yok.

Sayın Özkul?... Yok.

Sayın Köktaş?... Yok.

Sayın Zararsız?... Yok.

Sayın Dörtkol?... Yok.

Sayın Hatiboğlu?... Yok.

Sayın Görentaş?... Yok.

Bu arkadaşlarımız salonda bulunmayınca, 15 imzanın altına düşmüş olması nedeniyle, istemi işleme koymuyorum.

Değerli arkadaşlarım, bir hususu daha bilgilerinizi arz etmek istiyorum: Başkanlığa, Sayın Reşat Aksoy, yönetimi ile ilgili hususları kinadıktan sonra, kendisine yakıştırdığım bazı lâfız ile hakaret etmek istemektedir. Altında da, kendisine ceza verilmesini de talep etmektedir,

Bu, Başkanlığın bu sözlere muhatap olmaması gereğini, imza sahibinin kabul ettiği manasına gelmektedir. Bu nedenle, bu talebi de yerine getirmiyorum efendim. («Bravo Başkan» sesleri.)

Değerli arkadaşlarım, görüştüğümüz konunun maddelerine geçilmesi hususunda onayınızı alacağım: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

HASAN KORKMAZCAN (Denizli) — Sayın Başkan, kabul etmediğimi zabıtlara tescil ettirmek istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Korkmazcan, siz kabul etmediniz.

HASAN KORKMAZCAN (Denizli) — İttifak sesi çıktı da, onun için,

BAŞKAN — Hayır. «İttifak» Başkanlığın ağzından çıktığı takdirde böyle bir husus doğabilir. Başkanınız olarak ben böyle bir şey söylemedim; çoğunlukla kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum:

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Teklif

Madde 1. 5 . 3 . 1973 gün ve 584 Karar No. lu Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 93, Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler, Anayasa Komisyonunda görüşülür ve Anayasa Komisyonu raporu Genel Kurulda gündemdeki bütün konulardan önce görüşüldükten sonra açık oya sunulur.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde, Başkanlığımıza gruplar adına; Demokratik Parti Grubu adına Sayın Cevat Önder'in, kişisel olarak da Sayın Ali Sanlı'nın söz istemi ulaşmış bulunmaktadır.

Sayın Cevat Önder?... Yok.

Sayın Ali Sanlı?... Yok.

Bu hususta görüşmeler tamamlanmış bulunmaktadır.

Madde ile ilgili önergeler var. Geliş sırasına göre okutacağım, aykırılık oranına göre de işleme koyacağım efendim.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.

Yozgat

Ömer Lütfi Zararsız

Madde 93. Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler hakkında, kanun teklifleri hakkındaki hükümler uygulanır.

Gerekçe: İçtüzük usulü bakımından:

1. Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 36 ncı maddesinde Başkanlık Divanının kararı olmaksızın Genel Kurulun toplantı saatlarında komisyonların görüşme yapamayacakları amir hükmü vardır. Anayasa Komisyonumuz bugün Millet Meclisi Genel Kurulu toplantı saatında toplantıya çağırılmış ve görüşme yapmaktadır.

Bu sebepten dolayı bu toplantı keenlemeyekün hükmündedir.

2. Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 37 nci maddesinde «Komisyonlara havale edilen işlerin görüşülmesine havale tarahinden itibaren kırksekiz saat sonra başlanabilir» hükmüne rağmen komisyonumuz 28.3.1977 günü tahminen saat 16.00 civarında kendilerine havale edilen işbu İçtüzük 93 ncü madde tadilini 24 saat bile dolmadan İçtüzüğü'nün 27 nci maddesini yanlış anlayarak davet yapmıştır. Her ne kadar toplantı için zorunluk hallerinde komisyon toplantısı için çağrı acele olarak mümkün ise de İçtüzüğü'nün 37 nci maddesinin sarahati karşısında havalesi 48 saatlik bekleme hükmü ihlâl edilmiştir. İçtüzüğü'nün 50 ve 53/1 maddeleri 48 saatlik mecburiyeti Genel Kurulda kaldırmakta ise de İçtüzüğü'nün 37 nci maddesi komisyonlarda 48 saatlik mecburiyeti kesin bir şekilde getirmektedir.

37 nci madde kesin olarak ihlâl edilmiştir. Yapılan müzakereler usulsüzdür, yok hükmündedir.

HAYRETTİN UYSAL (Sakarya) — Sayın Başkan, affedersiniz; önerge sahipleri burada yok. Komisyon «ret» dediği zaman, konuşma hakkı doğacak kendilerine. O bakımdan, buna kıyasen, önerge sahipleri bulunmadığı için, vakit almama bakımından önce, önergeleri verenlerin burada bulunup bulunmadığının tespitini istirham ediyorum, okunmaması için.

BAŞKAN — Sayın Uysal, böyle bir usulümüz yok. Önergeler konusunda böyle bir usulümüz yok efendim.

Devam edin efendim.

3. Komisyon toplantısına Hükümet adına herhangi bir kamu görevlisi katılmamıştır. Bu noksanlık da İçtüzüğü'nün 31 nci maddesine aykırıdır.

4. Komisyon öncelik ve ivedilik kararı almıştır bu öncelik ve ivedilik kararı 50 nci maddeye göre Danışma Kuruluna havale edilerek Danışma Kurulunun öncelik kararı vermesi mümkündür alınan ön-

celik ve ivedilik kararı İçtüzüğü'nün 50 nci maddesine göre ittihaz olunmuş bir talep ve karardan ibarettir. Bunun dışındaki öncelik ve ivedilik maddeleri komisyonunda tezekkür edilmemiştir.

Esasa müteallik itirazlarımızı:

1. Mezkûr teklif Anayasaya aykırıdır.

2. Halen yürürlükte bulunan İçtüzüğü'nün 93 nci maddesinin Anayasa Komisyonu gerekçesinde «Alelacele seçim kararı alınmaması için erken seçim önergelerinin Danışma Kurulunda görüşülmeden ele alınacağı hükmü demokrasinin istikrarı bakımından zorunlu iken mevcudu kalabalık olan grupların diğer parti gruplarına ve partilere baskı yapabilmeleri ihtihaline yol açan teklif demokratik teamülleri zedelemektedir.

Tabii hâkim ve tabii hukuk kavramı bu teklifte zedelenmektedir. Her gelen problem ve mesele ile ilgili olarak tüziik, kanun veya Anayasa değiştirme gibi formüller fevkalâde rejimlerin başvurdukları yoldur. Hukukun normal seyrini değiştirmek zorlayıcı tutumlar demokratik anlayışlara son derece aykırıdır.

BAŞKAN — Değerli arkadaşlarım, bundan sonra okutacağım önergelerin tamamında gerekçe harfi harfine aynı olduğu için, sadece önergeleri okutacağım. Bu önergelerde bir önceki gerekçenin bulunduğunu kabul ediyorum.

Önergeyi lütfen okuyun efendim:

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.

Yozgat

Ömer Lütfi Zarsarsız

Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa Komisyonunda görüşüldükten sonra Danışma Kurulunun görüşü alındıktan sonra Genel Kurulda görüşülür ve açık oya sunulur.

Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Neşehir Milletvekili

M. Sabri Dörtkol

Değişiklik teklifi:

Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Danışma Kurulunun Kurulu teşkil eden bütün üyelerinin görüşü alındıktan sonra Anayasa Komisyonunda görüşülür ve Anayasa Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.

Gerekçe:

BAŞKAN — Değişik bir gerekçe, evet.

«Gerekçe: Türkiye Cumhuriyeti Anayasası 27 Mayıs 1960 Devriminin ruhuna bağlı bir Anayasadır.

27 Mayıs 1960 Devrimi, o tarihlerde Türkiye Büyük Millet Meclisinde hâkim çoğunluğun tahakkümüne karşı hukuku hakim kılmak arzusunun doğan bir direnişin başarısından doğmuştur. Bu itibarla 1961 Anayasasının getirdiği ilkeler ve müesseseler hukuku üstün kılmak ilkesine müstenit bulunmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde Adalet Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi çoğunluğu 1960'daki hatayı yine işleme temayülünde bulunduklarını gösterme hazırlığı içerisinde oldukları.

Getirilen teklif ile maddeye açıklık getirilmekte, çoğunluk iradesinden çok hukuku hakim kılmak ilkesi yerleştirilmek istenmektedir.»

Millet Meclisi Başkanlığına

İçtüzüğü'nün 93 nci maddesinin değiştirilmesi için verilen teklifte aşağıdaki hükmün eklenmesini arz ve talep ederim.

İstanbul

Süleyman Arif Emre

«Fıkra:

Danışma Kurulu, erken seçim teklifini görüşmek için toplantıya çağrılır. İki defa yapılan davete rağmen toplanamaz ise, Başkanlık önergeyi komisyona havale eder. Komisyondan çıkan metnin gündeme alınması için İçtüzüğü'nün 53 nci maddesine istinaden önerge verilemez.»

BAŞKAN — Gerekçe, birinci önergedeki gerekçenin aynı olduğu için okutmuyorum.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 nci maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.

Gereğini müsaadelerinizi rica ederim.

Konya

Şener Battal

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa ve Adalet komisyonlarında birlikte görüşülür ve komisyon raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.

BAŞKAN — Gerekçe aynı.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 nci maddesi-

nin değiştirilmesi hakkındaki önerenin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim :

Çorum

Yâsin Hatiboğlu

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler, Anayasa, Adalet ve İçişleri komisyonunda görüşülür ve Anayasa Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen, Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerenin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim :

Çorum

Yâsin Hatiboğlu

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler, İçişleri, Adalet ve Anayasa komisyonlarında görüşülür ve İçişleri Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Gerekçe aynı.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.

Tokat

Hüseyin Abbas

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa, Adalet ve İçişleri komisyonlarından 15'er üyenin iştirakiyle karma komisyonda görüşülür ve karma komisyon raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra oya sunulur.»

BAŞKAN — Gerekçe aynı.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.

Tokat

Hüseyin Abbas

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa, Adalet ve İçişleri komisyonlarından 10'ar üyenin iştirakiyle karma komisyonda görüşülür ve karma komisyon raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.

BAŞKAN — Gerekçe aynı.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.

Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa ve Adalet komisyonlarında ayrı ayrı görüşülür ve Anayasa Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

Tokat

Yozgat

Hüseyin Abbas

Ömer Lütfi Zarsarsız

BAŞKAN — Sayın Abbas ve Sayın Zarsarsız aynı mahiyette ve aynı gerekçeyle verdiği önergeler.

Millet Meclisi Başkanlığına

İçtüzük değişikliği teklifinin 93 ncü maddesinin teminata kavuşturulması için aşağıdaki metnin eklenmesini arz ve teklif ederim.

İstanbul

Süleyman Arif Emre

«Ek metin :

Erken seçim önergesinin görüşülebilmesi için Millî Güvenlik Kurulunun tavsiye kararının alınması gerekir.»

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.

Yozgat

Ömer Lütfi Zarsarsız

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa, Adalet ve İçişleri komisyonlarından 5'er üyenin iştirakiyle karma komisyonda görüşülür ve karma komisyonun raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerenin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim.

Çorum

Yâsin Hatiboğlu

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Adalet Komisyonunda görüşülür ve Adalet Komisyonunun raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Birinci önergeyle aynı gerekçe.

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesi-
nin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.
Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.

Bahkesir**Ahmet Akçeel**

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesiyle ilgili önergeler İçişleri Komisyonunda görüşülür ve İçişleri Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Gerekçe aynı.**Millet Meclisi Sayın Başkanlığına**

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.
Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.

Konya**Şener Battal**

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler, Anayasa ve Adalet komisyonlarında komisyona verildiği tarihten itibaren üç gün sonra görüşülür. Anayasa Komisyonu raporu esas alır.

Komisyon raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Aynı gerekçe ekli.**Millet Meclisi Sayın Başkanlığına**

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.**Konya****Şener Battal**

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa ve Adalet komisyonlarında birlikte görüşülür ve komisyon raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

Komisyonunda görüşülür ve Anayasa Komisyonu raporu Genel Kurulda okunduktan sonra görüşmesine iki tam gün geçtikten sonra başlanır. Görüşme bittikten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Aynı gerekçe, 1 nci önerge ile.**Millet Meclisi Sayın Başkanlığına**

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.**Konya****Şener Battal**

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa Komisyonunda görüşülür ve Komisyon raporunun görüşülmesi Genel Kurulda yapıldıktan sonra bir tam gün sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Gerekçe 1 nci madde ile aynı.**Millet Meclisi Sayın Başkanlığına**

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önerge aşağıda yazılıdır.

Gereğine müsaadelerinizi rica ederim.**Bahkesir****Ahmet Akçeel**

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler, Anayasa Komisyonunda görüşülür ve Anayasa Komisyonu raporu Genel Kurulda, Gensoru önergeleri hariç, gündemdeki bütün işlere takdimen görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Gerekçe aynı.**Millet Meclisi Sayın Başkanlığına**

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal tarafından verilen Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi hakkındaki önergenin aşağıdaki şekilde tadilini arz ve teklif ederim.»

Çorum**Yasin Hatipoğlu**

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler; Adalet, Anayasa ve İçişleri Komisyonlarında görüşülür ve Adalet Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Gerekçe aynı.**Millet Meclisi Başkanlığına**

İçtüzüğün 93 ncü maddesinin değiştirilmesi için verilmiş olan değişiklik teklifine aşağıdaki fıkranın eklenmesini arz ve teklif ederim.

İstanbul**Süleyman Arif Emre****Ek fıkra :**

Erken seçim, geçen seçimi takip eden iki yıl içerisinde talep edilemez.

BAŞKAN — Sayın Ölçmen, bu konudaki itirazınızı yerinizden ifade etmeniz mümkün mü, kısa ise?

ÖZER ÖLÇMEN (Konya) — Kürsiden çok kısa olarak izah edeyim, müsaade ederseniz.

BAŞKAN — Lütfederseniz, ben şu önergelerin işlemini bitireyim öyleyse efendim.

Önergeleri aykırılık sırasına göre işleme koyuyoruz efendim.

İlk önergeyi okutuyorum efendim:**Tokat Milletvekili Hüseyin Abbas'ın önergesi.**

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa, Adalet ve İçişleri komisyonlarından 15'er üyenin iştirakiyle karma komisyonda görüşülür ve karma komisyon raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra oya sunulur.»

BAŞKAN — Komisyon?. Komisyon çoğunluğu var mı Sayın Ketenoğlu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL KETENOĞLU (Ankara) — Var.

BAŞKAN — Ben de görüyorum var.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Önerge sahibi?. Yok.

Önergeyi Yüce Heyetin onayına sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Tokat Milletvekili Hüseyin Abbas'ın önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa, Adalet ve İçişleri komisyonlarından 10'ar üyenin iştirakiyle Karma Komisyonda görüşülür ve Karma Komisyonun raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Önerge reddedilmiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum:

Çorum Milletvekili Yasin Hatipoğlu'nun önergesi.

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa, Adalet ve İçişleri komisyonlarından 5'er üyenin iştirakiyle Karma Komisyonda görüşülür ve Karma Komisyonun raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Önerge sahibi?. Yok.

Önergeyi Yüce Heyetin onayına sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Önerge reddedilmiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum :

Konya Milletvekili Şener Battal'ın önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler, Anayasa ve Adalet komisyonlarında ko-

misyona verildiği tarihten itibaren üç gün geçtikten sonra görüşülür, Anayasa Komisyonu raporu esas alınır.

Komisyon raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Önerge sahibi?. Yok.

Önergeyi Yüce Heyetin onayına sunuyorum: Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum:

«Konya Milletvekili Şener Battal'ın önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa Komisyonunda görüşülür ve Anayasa Komisyonu raporu Genel Kurula okunduktan sonra görüşmesi iki tam gün geçtikten sonra başlanır. Görüşme bittikten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Önerge sahibi?. Yok.

Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Konya Milletvekili Şener Battal'ın önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa Komisyonunda görüşülür ve Komisyon raporu görüşülmesi Genel Kurulda yapıldıktan sonra bir tam gün sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Komisyon katılmıyor.

Önerge sahibi? Yok.

Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler.. Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum :

Yozgat Milletvekili Ömer Lütfi Zararsız'ın önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler İçişleri, Anayasa ve Adalet komisyonlarında görüşülür ve İçişleri Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Önerge sahibi? — Yok.

Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum :

Yozgat Milletvekili Ömer Lütfi Zararsız'ın önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa Komisyonunda görüşüldükten sonra Danışma Kurulunun görüşü alındıktan sonra Genel Kurulda görüşülür ve açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önerge sahibi? Yok.

Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum :

Konya Milletvekili Şener Battal'ın önergesi.

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa ve Adalet komisyonlarında birlikte görüşülür ve komisyon raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Önerge sahibi? — Yok.

Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum :

Çorum Milletvekili Yâsin Hatiboğlu'nun önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa Adalet ve İçişleri Komisyonunda görüşülür ve Anayasa Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAİL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz.

Önerge sahibi? — Yok.

Önergeyi onayınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Kapsamı aynı iki önerge var, birlikte işleme koyuyorum.

Tokat Milletvekili Hüseyin Abbas ve Yozgat Milletvekili Ömer Lütfi Zararsız'ın önergeleeri :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa ve Adalet komisyonlarında ayrı ayrı görüşülür ve Anayasa Komisyonunun raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CELÂL ÜNVER (Malatya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önerge sahibi? — Yok. Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum:

Bahkesir Milletvekili Ahmet Akçeel'in önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesi ile ilgili önergeler İçişleri Komisyonunda görüşülür ve İçişleri Komisyonu raporu Genel Kurul'da görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CELÂL ÜNVER (Malatya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önerge sahibi? — Yok. Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum :

Çorum Milletvekili Yâsin Tatiboğlu'nun önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Adalet, Anayasa ve İçişleri komisyonlarında görüşülür ve Adalet Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CELÂL ÜNVER (Malatya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önerge sahibi sayın arkadaşımız yok. Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir; önerge reddedilmiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum :

Yozgat Milletvekili Ömer Lütfi Zararsız'ın önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler hakkında, kanun teklifleri hakkındaki hükümler uygulanır.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?.

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CELÂL ÜNVER (Malatya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önerge sahibi? — Yok. Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum:

Çorum Milletvekili Yâsin Hatiboğlu'nun önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Adalet Komisyonunda görüşülür ve Adalet Komisyonunun raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CELÂL ÜNVER (Malatya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Katılmıyorsunuz. Önerge sahibi? Yok. Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Önerge reddedilmiştir.

Başka bir önerge var, okutuyorum :

Balıkesir Milletvekili Ahmet Akçeel'in önergesi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Anayasa Komisyonunda görüşülür ve Anayasa Komisyonu raporu Genel Kurulda Gensoru önergeleri hariç, gündemdeki bütün işlere takdimen görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CELÂL ÜNVER (Malatya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önerge sahibi yok.

Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum :

Süleyman Arif Emre'nin ek fıkrası :

«Erken seçim geçen seçimi takip eden iki yıl içerisinde talep edilemez.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CELÂL ÜNVER (Malatya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önerge sahibi sayın üye? Yok.

Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler.. Önerge reddedilmiştir.

Bir başka önerge var, okutuyorum:

Nevşehir Milletvekili Mehmet Sabri Dörtkol'un önergesi, değişiklik teklifi :

«Madde 93. — Seçimlerin yenilenmesine dair önergeler Danışma Kurulu teşkil eden bütün üyelerinin görüşü alındıktan sonra Anayasa Komisyonunda görüşülür ve Anayasa Komisyonu raporu Genel Kurulda görüşüldükten sonra açık oya sunulur.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CELÂL ÜNVER (Malatya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önerge sahibi sayın üye? Yok.

Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

İstanbul Milletvekili Süleyman Arif Emre'nin :

«Fıkra :

Danışma Kurulu, erken seçim teklifini görüşmek için toplantıya çağırılır, iki defa yapılan davete rağmen toplanamaz ise, Başkanlık önergeyi komisyona havale eder. Komisyondan çıkan metnin gündeme alınması için İçtüzüğün 53 ncü maddesine istinaden önerge verilemez.»

BAŞKAN — Sayın Komisyon?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CELÂL ÜNVER (Malatya) — Katılmıyoruz.

BAŞKAN — Önerge sahibi sayın üye? Yok.

Önergeyi onayınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Bu önerge de reddedilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Sayın Süleyman Arif Emre'nin, biraz evvel bilgilerinize sunduğum ve erken seçim önergesinin görüşülmesi için Millî Güvenlik Kurulunun tavsiye kararının alınması gerekir» hususundaki önergesi, Anayasaya aykırı olduğu için işleme koymuyorum efendim.

Başkanlığın tutumuyla ilgili olarak konuşmak üzere, buyurun Sayın Ölçmen.

ÖZER ÖLÇMEN (Konya) — Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri;

Görüşmekte olduğumuz İçtüzük tadili teklifinin 1 nci maddesindeki: «Anayasa Komisyonunca değiştirilen, gündemdeki bütün konulardan önce görüşüldükten sonra açık oya sunulur» ilâvesi hakkında Başkanlığın tutumunun aleyhinde, kısa bir maruzatta bulunmak istiyorum.

Başbakan Yardımcısı, bu tadil teklifi komisyondan geçmeden evvel Millet Meclisi Başkanlığına, İçtüzüğümüzün 53 ncü maddesi gereğince Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kanunu ve ayrıca yine aynı partili bir bakan -yanılmıyorsam İçişleri Bakanı - Devlet Güvenlik Mahkemeleriyle ilgili, Başbakan Yardımcısı da asgarî seçim indirimiyle ilgili, 53 ncü maddeye dayanarak istemde bulunmuşlardı. Bu istemden sonra Anayasa Komisyonu bu tadil teklifini hazırlamış ve 53'le aşağıya sevk istemiştir.

Muhterem milletvekilleri, şimdi, bu Millî Selâmet Partili Başbakan Yardımcısı ve Bakanın talebi Başkanlıkca, Başbakanın onayı olmadığı için reddedilmiş ve işleme sokulmamıştır; ama Başbakan Süleyman Demirel'in 24 Mart 1977 tarihinde Millet Meclisi Başkanlığına yazdığı bir yazı vardır. Bu yazıda;

«Zarureti Anayasa hükmüyle aşikâr olan Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşuna mütedair bulunan ve Meclis gündeminde müzakeresi yarım kalan kanun teklifi ile keza müzakeresi tamamlanarak sadece oylama için gündemde bekleyen Dernekler Kanunu Tasarısının diğer tasarı ve tekliflere tercihan ve takdimen gündeme alınarak görüşülmelerini sağlamak için Danışma Kurulunun toplantısını arz ederim.

Saygılarımla.

Süleyman Demirel

Başbakan»

Muhterem arkadaşlar, buradan bu içtüzük tadili bugün geçecek ama, bazı meselelerde de vuzuha varmamız lazım. Bir Başbakan kalkıyor, Devlet Güvenlik Mahkemeleri tercihan ve takdimen öncelikle görüşülün diye Meclis Başkanına başvuruyor, aynı Hükümetin Başbakan Yardımcısı da «53'den yararlanarak bunu gündeme alınız» diyor; Meclis Başkanlığı, «Hayır, senin Başbakanının onayı yok» diyor. Halbuki, Başbakanın bu konuda 24 Martta yazılmış mektubu var.

Şimdi, efendim bu girişimler, bu beyanlar gayri ciddi beyanlardır, onun için ciddiye alnamaz diyeceksiniz, denilebilir de. Ama, eğer bir Başbakan Yardımcısının bir beyanı ve bir yazısı bir Başbakanın bir yazısı ve bir beyanı, oyalama, aldatmaca ve taktikler icabı ise, o zaman bu Hükümetin bir dakika dahi iş başında kalmaması lazımdır. Hem gayri ciddi diyeceksiniz, Başbakan Yardımcısı çıkacak, «Dış danışmanlardan emir alıyorsunuz» diyecek; ondan sonra Başbakan, «Devlet Güvenlik Mahkemelerini 1 nci sıraya alın» diyecek, sonra «Ben caydım, vazgeçtim; hayır, seçimi 1 nci sıraya alın» diyecek; böyle Hükümet de olmaz, dünyada da böyle Hükümet görülmemiştir. Başkanlığın da bu konudaki tutumu çelişki içindedir ve yanlıştır.

İşte Başbakanın bizzat yazısı, Milli Selâmet Partili Başbakan Yardımcısı ve Bakanın istemini teyit ediyor. Niçin işleme koymadınız?. Başkanlığın bu konuda cevap vermesi lazım.

Başbakan bu yazıyı niye yazdı?

BAŞKAN — Sayın Ölçmen, Sayın Ölçmen...

ÖZER ÖLÇMEN (Devamla) — Madem Devlet Güvenlik Mahkemelerinin öne geçmesini istemiyordu, niye yazdı?. Yazdı ise kendi Yardımcısı «öne geçsin» diyor, niye engelliyor?.

OĞUZ AYGÜN (Ankara) — Danışma Kurulu muamelesi için.

BAŞKAN — Sayın Ölçmen, Sayın Ölçmen...

ÖZER ÖLÇMEN (Devamla) — Bu çelişkileri... Hay hay buyurun geçirin erken seçimi ama, bu çelişkilerle de lütfen Hükümete devam etmeyin. Böyle Hükümet olmaz Sayın Başbakan. Dünyada görülmemiştir böyle Hükümet. (A.P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Ölçmen, Sayın Ölçmen, bir dakika beni dinler misiniz? Sayın Ölçmen, Sayın Ölçmen; Sayın Ölçmen bir dakika beni dinler misiniz efendim;

Sayın Ölçmen, biraz evvel ifade buyurduğunuz konular doğrudan doğruya Millet Meclisi Başkanlığı ile ilgili olup, yöneten Başkanlıkla ilgili değil kanaatınca. Rica ediyorum lütfen bağlayınız.

ÖZER ÖLÇMEN (Devamla) — Sayın Başkan, Başkanlığın tutumu ile ilgilidir. Milli Selâmet Partili Başbakan Yardımcısının istemini 53'e göre işleme koymadınız, ondan çok sonra gelmiş olan Anayasa Komisyonunun istemini işleme koydunuz. Niye koymadınız? İşte Başbakanın yazısı: «Devlet Güvenlik Mahkemelerinin önce görüşülmesini istiyorum» diyor. Başbakanın yazısını istiyorsanız burada. Ya Başbakan yalan söylüyor, ya Başkanlık Divanı dalgındır. İşte burada, kâğıdınız burada. (A.P. sıralarından gürültüler) İşte kâğıdınız.

BAŞKAN — Sayın Ölçmen ben...

ÖZER ÖLÇMEN (Devamla) — İşte kâğıdınız burada, Devlet Güvenlik Mahkemelerini istiyorsunuz. (A.P. ve D.P. sıralarından gürültüler)

BAŞKAN — Sayın Ölçmen... Sayın Ölçmen... Bu hususu bu şekilde genişleterek konuşacağınızı bilseydim, size söz vermezdim. Çünkü, benim tutumumla ilgili değildir efendim beyanlarınız.

ÖZER ÖLÇMEN (Devamla) — Başkanlığın tutumu ile ilgilidir. Yanlıştır, kulf hazırlamak için Başkanlık da alet olmuştur. (A.P. sıralarından gürültüler)

HASAN KORKMAZCAN (Denizli) — Ağzını kapat, senin laf söylemeye hakkın yok. Hırsızın uşağı... (A.P. sıralarından gürültüler)

OĞUZ AYGÜN (Ankara) — Kime söylüyorsunuz?

HASAN KORKMAZCAN (Denizli) — Sana söylüyorum... (A.P. sıralarından gürültüler)

OĞUZ AYGÜN (Ankara) — Ayıp... Ayıp.

BAŞKAN — Sayın Korkmazcan bir soru sorulabilir. Teşekkür ederim. Bir soru sorulabilir ama tabii bu bize müteveccih olmamalı.

Başka önerge yok.

Değerli arkadaşlarım, 1 nci maddeyi okunduğu biçimiyle onayınıza sunuyorum: Kabul edenler lütfen işaret buyursunlar... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bir geçici madde eklenmesi hakkında bir önerge var, onu okutuyorum:

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

İçtüzüğün 93 nci maddesini değiştirmek için verilmiş olan İçtüzük değişikliğine geçici madde olarak aşağıdaki metnin eklenmesini arz ve teklif ederim.

İstanbul

Stüleyman Arif Emre

Geçici madde :

Erken seçim önergeleri seçimlerin normal zamanına 6 ay kala verilebilir. Bundan sonra verilen önergeler işleme konmaz.

BAŞKAN — Önergeye Sayın Komisyon katılıyor mu efendim?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAIL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılmıyoruz.

Önerge sahibi sayın üye?.. Yok. Önergeyi Yüce Heyetin onayına sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Önerge reddedilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum efendim:

Madde 2. — Bu İçtüzük değişikliği yayımı tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye var mı efendim?.. Yok.

Önerge var okutuyorum:

Sayın Başkanlığa

İçtüzüğün 93 nci maddesinin değiştirilmesine dair teklifin 2 nci maddesinin aşağıdaki biçimde değiştirilmesini saygı ile arz ve rica ederiz.

«Madde 2. — Bu İçtüzük değişikliği yayımlanmakla yürürlüğe girer.»

Sakarya Milletvekili

Hayrettin Uysal

İstanbul Milletvekili

Ali Nejat Ölçen

Sivas Milletvekili

Ahmet Durakoğlu

Ankara Milletvekili

Oğuz Aygün

Afyonkarahisar Milletvekili

Dr. Mete Tan

BAŞKAN — «Yayımlanmakla yürürlüğe girer», öyle mi efendim?

HAYRETTİN UYSAL (Sakarya) — Evet.

ALİ NEJAT ÖLÇEN (İstanbul) — Evet Sayın Başkan.

OĞUZ AYGÜN (Ankara) — Evet efendim.

BAŞKAN — Sayın Komisyon?..

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI İSMAIL HAKKI KETENOĞLU (Ankara) — Katılıyoruz efendim.

BAŞKAN — Katılıyorsunuz. Önergeyi onayınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi değişik biçimiyle onayınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 nci maddeyi okutuyorum :

Madde 3. — Bu İçtüzük değişikliği Millet Meclisi tarafından yürütülür.

BAŞKAN — Madde üzerinde söz isteyen sayın üye?.. Yok. Maddeyi onayınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tümünü üzerinde lehte aleyhte söz isteyen sayın arkadaşımız?.. Yok. Tümünü Yüce Heyetin onayına sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ülkeye hayırlı olmasını diliyorum efendim. (Alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, Gensoru önergesiyle ilgili sayın Danışma Kurulunun bir önerisi var:

ÖZER ÖLÇMEN (Konya) — Sayın Başkan, oylamayacağım diye bana imza ettirdiniz. Yarın görüşülecek diye imza ettim. Ben öyle imza ettim efendim.

Sayın Başkan, yediye çeyrek kala Danışma Kurulu kararı getirilmez buraya. Yarın Çarşamba efendim, yarın müzakere edelim.

Yapmayın artık Başkan. Bu kadar yeter, yarın görüşeceğiz. Bu şartla imzaladım efendim.

BAŞKAN — Rica ederim efendim. Benim yaptığım bir şey yok Sayın Ölçmen. İkazımız üzerine gördüğünüz gibi durakladım. «Yapmayın» demenin gereği yok ki efendim. Yani illâ bir art niyet aramanın gereği olduğunu davranışlarımızda sanmıyorum efendim. Görüşmelere devam ediyoruz. Lütfen sayın üyelerin yerlerine oturmalarını rica ediyorum.

ÖZER ÖLÇMEN (Konya) — Sayın Başkan, lütfen; yarın, çoğunluk olmazsa olmasın.

BAŞKAN — Danışma Kurulunun bu önerisi, Demokratik Parti Sayın Grubunun itirazı üzerine yarın sunuşlarda - bir uygulama biçimine örnek olmamak kaydıyla - işleme konulacaktır.